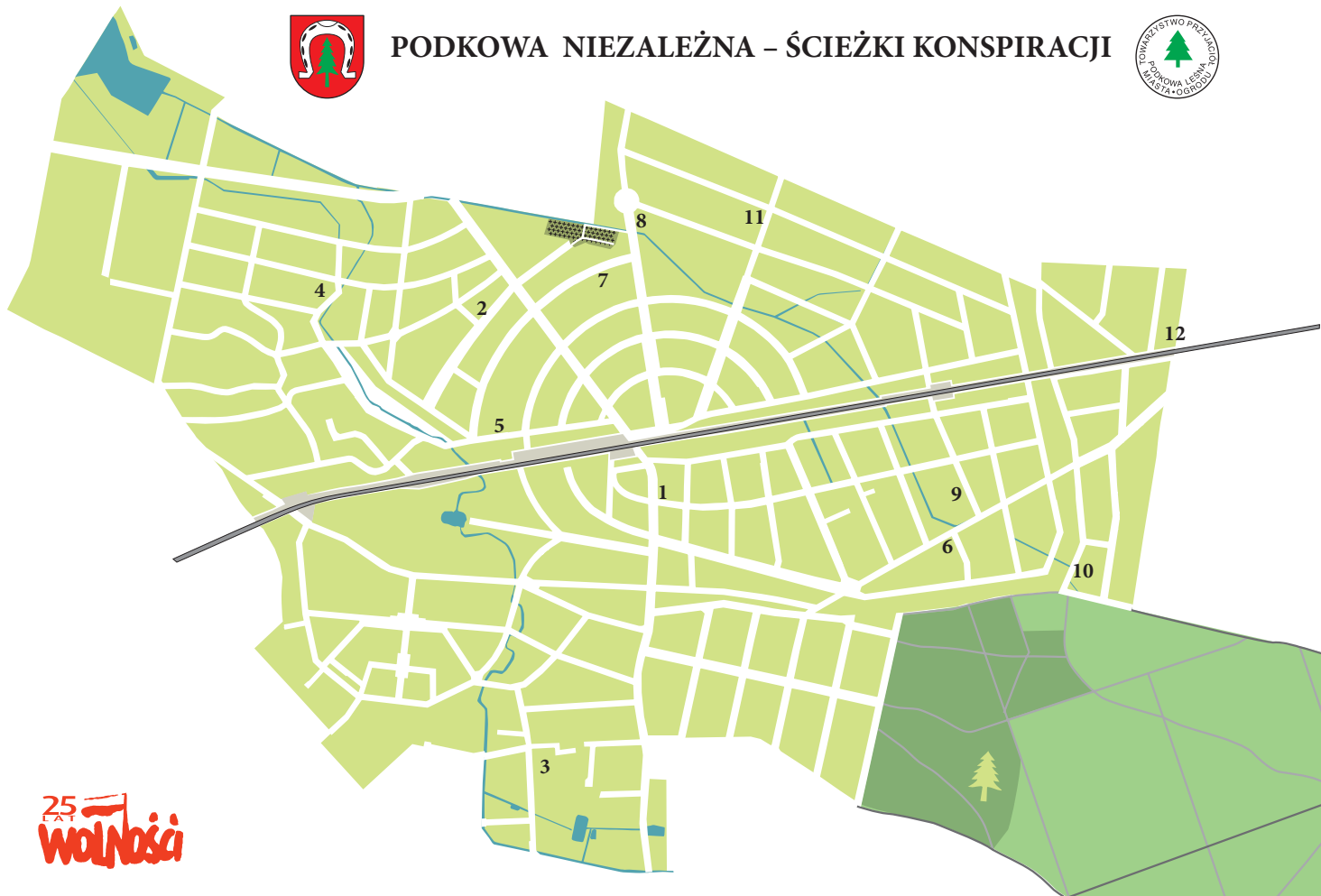

PODKOWA NIEZALEŻNA – ŚCIEŻKI KONSPIRACJI

25
LAT
Wolności

„Jest coś, co można nazwać „geniuszem miejsca”. Jest tu dużo drzew, specyficzna zieleń tradycji podkowieńskiej, którą nawet kiedyś nazwano złośliwie „małym Londynem”. Tu, między okresem po Powstaniu Warszawskim, a przed ostatecznym rozgromieniem podziemia, w latach 1949 mieściły się siedziby organizacji niepodległościowych” – opowiadał w 1985r. dziennikarzowi „The Polish Express” Bohdan Skaradziński, mieszkaniec Podkowy Leśnej, przyjaciel ks. Leona Kantorskiego i animator wielu działań opozycyjnych.

W latach 80' działania proniepodległościowe prowadzone były w Podkowie Leśnej głównie w pomieszczeniach kościoła p.w. św. Krzysztofa i we współpracy z ks. Leonem Kantorskim. Nie miały one w zasadzie charakteru konspiracyjnego, były jawnie ogłaszane i ogólnie dostępne, a odbywały się przede wszystkim w ramach Parafialnego Komitetu Pomocy Bliźniemu.

Wskazane poniżej miejsca odnoszą się do obecnie znanych działań mieszkańców Podkowy Leśnej i brwinowskiego osiedla Borki, konspiracyjnych, nielegalnych i ściganych przez SB. Podajemy tylko te lokalizacje działań, o których mamy wiarygodne informacje i na których upublicznienie wyraził zgodę ich uczestnicy, bohaterowie wystawy „O wolność i „Solidarność”. Podkowa Leśna w latach 1976-1990”, jaka miała miejsce w 2009 r. w Podkowie Leśnej i w 2010 r. w Domu Spotkań z Historią w Warszawie. Mamy pełną świadomość, że ich wykaz może być niepełny wymaga uzupełnienia.

Dodajmy, że w Podkowie Leśnej i najbliższej okolicy, odpowiadającej obszarowo parafii p.w. św. Krzysztofa, osiedliło się wiele osób, które w różnych latach i formach były związane z opozycją antykomunistyczną. W tym, skromnym i rocznicowym wydawnictwie odnosimy się wyłącznie do działań podejmowanych w latach 1980-1989, to jest do wyborów parlamentarnych 1989 r., które zmieniły ustrój Polski.

1. ul. Jana Pawła II 5 - plebania i pomieszczenia kościoła p.w. św. Krzysztofa – miejsce wielu spotkań i działań opozycyjnych, dotyczących sytuacji politycznej i społecznej w latach 1964-1991, w tym głódówki protestacyjne (1980, 1985), wsparcie strajkujących robotników Ursusa (1985), powstanie i działalność Parafialnego Komitetu Pomocy Bliźniemu (pomoc socjalna, Spotkania z Autorem (1982-1989). Galeria Sztuki Niezależnej (1985-1989), Czytelnia Jana Pawła II (1985-1990).
2. ul. Szpaków 6 - drukarnia prasy niezależnej. Drukowano Biuletyn KOR (1978?).
3. ul. Borowin 5 - drukarnia. Drukowano m. in. Biuletyn KOR i wydawnictwa „Nowej”, odbywały się przedstawienia Teatru Domowego.
4. ul. Sokola 23 - drukarnia. Drukowano m. in. Biuletyn KOR, ulotki (1979-1980).
5. ul. Słowicza 12 - siedziba biura Terenowego Komitetu Oporu Solidarność (TKOS) i niezależnej Agencji Informacyjnej (AIT), lokal kontaktowy Komisji Interwencji i i Praworzędności mazowieckiej Solidarności, drukarnia (m.in. „Baza”, „ Sektor”, „Zeszyty Niezależnej Myśli Lekarskiej”, część nakładu

„Tygodnika Mazowsze”), miejsce zamieszkania organizatora grup emitujących audycje Radia Solidarność (1983-1989).

6. ul. Dębowa 2 - miejsce ukrywania dezertera z armii sowieckiej (1982) oraz konspiracyjnych spotkań Teatru Domowego.
7. ul. Warszawska 5 - miejsce ukrywania dezertera z armii sowieckiej (1982).
8. ul. Główna 26 - miejsce konspiracyjnych spotkań Teatru Domowego.
9. ul. Wschodnia 20 - miejsce emitowania audycji Radia „Solidarność” oraz emisje napisu „Solidarność żyje” w programach TVP.
10. ul. 11 Listopada 23 - miejsce kilku spotkań zespołu redakcyjnego „Serwisu Ochrony Środowiska oraz konspiracyjnych spotkań Teatru Domowego.
11. ul. Myśliwska 23 - miejsce ukrywania Jana Lityńskiego (1984) oraz remontu dużej offsetowej maszyny drukarskiej. Właściciel domu został aresztowany 31 X 1985r i więziony ok. rok.
12. ul. Graniczna 2 (Podleśna?) - drukarnia działająca jeszcze przed 13.XII 1981.

I w sąsiedztwie Podkowy Leśnej:

13. Brwinów- Borki ul. Lilpopa 91 – redakcja i składanie książek Oficyny Wydawniczej PT (1980), spotkania redakcyjne czasopisma „Karta” (1982-1989), redakcja literacka wydawnictwa „Krag” (1981-1989) oraz „Roczników Podkowieńskich (1984-1990), koncert Jana Kelusa.
14. Brwinów-Borki ul. Kępińska 65a – drukarnia (jesienią 1984r, w systemie weekendowym oraz I półrocze 1985 r. w systemie ciągłym, m. in. Tygodnik „Mazowsze” oraz książki).
15. Brwinów- Borki ul. Kępińska 70 - drukarnia (1980-1984) oraz miejsce ukrywania Jana Lityńskiego (1983).
16. Brwinów - Borki, ul. Raszyńska 6 - drukarnia. Drukowano ulotki, książki, nalepki itp. W domu znajdował się ponadto magazyn wydawnictw.

Mapka została przygotowany przez Zespół Obywatelskiego Archiwum Podkowy Leśnej Anna Foss i Oskar Koszutski z udziałem Jolanty Fortini, dla uczestników obchodów „25 lat Wolności” na terenie Miasta Ogrodu Podkowa Leśna. Opracowanie graficzne: Marek Englisz

Towarzystwo Przyjaciół Miasta Ogrodu Podkowa Leśna zwraca się do osób posiadających materiały lub mogących uzupełnić informacje o działalności opozycyjnej w Podkowie Leśnej i okolicy o kontakt z kustoszem Archiwum, Oskarem Koszutkim (tel: 501 198 937).

